

ФАКУЛТЕТ: УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ-ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Број захтева: 05/2-7 бр. _____

Датум: 30.06.2023. године

ЗЈ

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ВЕЋЕ НАУЧНИХ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР
У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА
(члан 75. Закона о високом образовању)

I – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРЕДЛОЖЕНОМ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ НАСТАВНИКА

1. Име, средње име и презиме кандидата: Перица (Никола) Шпехар
2. Предложено звање: Редовни професор
3. Ужа научна, односно уметничка област за коју се наставник бира: Археологија
4. Радни однос са пуним или непуним радним временом: Пуно радно време
5. До овог избора кандидат је био у звању: Ванредни професор

у које је први пут изабран: 06.02.2018. године

за ужу научну област /наставни предмет: Археологија

II - ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТОКУ ПОСТУПКА ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

1. Датум истека изборног периода за који је кандидат изабран у звање: 22.11.2027. године
2. Датум започињања поступка: 27.04.2023. године (датум упућивања иницијативе катедре или датум започињања поступка на други начин из чл. 6 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду)
3. Датум и место објављивања конкурса: 24.05.2023. године у огласним новинама „Послови“ НЗС, 25.05.2023. године на сајту Факултета и 25.05.2023. године на сајту Универзитета.
4. Звање за које је расписан конкурс: Редовни професор

III – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ РЕФЕРАТА И О РЕФЕРАТУ

1. Назив органа и датум именовања Комисије: Изборно веће Филозофског факултета, 11.05.2023. године

2. Састав Комисије за припрему реферата:

Име и презиме	Звање	Ужа научна односно уметничка област	Организација у којој је запослен
---------------	-------	--	-------------------------------------

1) Др Мирослав Вујовић, редовни професор, Археологија, Универзитет у Београду – Филозофски факултет

2) Др Сташа Бабић, редовни професор, Археологија, Универзитет у Београду – Филозофски факултет

3) Др Јурај Белај, научни саветник, Археологија, Институт за археологију у Загребу

3. Број пријављених кандидата на конкурс: 1

4. Да ли је било издвојених мишљења чланова комисије: /

5. Датум стављања реферата на увид јавности: 12.06.2023. године

6. Начин (место) објављивања реферата: Сајт Филозофског факултета

7. Приговори: /

IV – ДАТУМ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ИЗБОРНОГ ВЕЋА
ФАКУЛТЕТА: 29.06.2023. године

Потврђујем да је поступак утврђивања предлога за избор кандидата Перице Шпехар у звање редовног професора вођен у свему у складу са одредбама Закона, Статута Универзитета, Статута факултета и Правилника о начини и поступку стицања звања и заснивање радног односа наставника Универзитета у Београду.

ПОТПИС ДЕКАНА ФАКУЛТЕТА

Проф. др Данијел Синани

Прилози:

1. Одлука изборног већа факултета о утврђивању предлога за избор у звање;
2. Реферат Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
3. Сажетак реферата Комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
4. Доказ о непостојању правоснажне пресуде о околностима из чл. 72. ст. 4. Закона;
5. Изјава о изворности;
6. Други прилози релевантни за одлучивање (мишљење матичног факултета, приговори и слично).

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
05/4-02 бр. 1127-III/2
29.06.2023. године
ВЛК/ПС

На основу члана 75. став 2. Закона о високом образовању («Сл. гласник РС», бр. 88/17, 73/18, 27/18- др. закон, 67/19, 6/20 др. закони, 11/21-аутентично тумачење, 67/21 и 67/21- др. закон) и члана 227. став 2. тачка 3. Статута, Изборно веће Филозофског факултета, на својој XIII редовној седници, одржаној дана 29.06.2023. године, на предлог Комисије, донело је следећу

О Д Л У К У

Утврђује се предлог одлуке да се **др Перица Шпехар** изабере у звање РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА за ужу научну област АРХЕОЛОГИЈА, са пуним радним временом, на Одељењу за археологију, на неодређено време.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Филозофски факултет у Београду је на основу предлога декана Факултета и Одлуке Изборног већа Факултета о расписивању конкурса, објавио конкурс за избор у звање редовног професора, за ужу научну област АРХЕОЛОГИЈА, због потребе Факултета, Одељења за археологију.

Изборно веће Филозофског факултета, на седници одржаној дана 29.06.2023. године, разматрало је Извештај Комисије за припрему извештаја о пријављеним кандидатима, и утврдило да предложени кандидат др Перица Шпехар испуњава све услове прописане чланом 74. и 75. Закона о високом образовању («Сл. гласник РС», бр. 88/17, 73/18, 27/18- др. закон, 67/19, 6/20 др. закони, 11/21-аутентично тумачење, 67/21 и 67/21- др. закон), чланом 135. Статута Универзитета („Гласник Универзитета у Београду“, бр. 201/2018, 207/2019, 213/2020, 214/2020, 217/2020, 230/2021, 232/2022, 233/2022, 236/2022, 241/2022, 243/2022 и 244/23), као и услове прописане Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, па је донета одлука као у изреци.

Доставити:

1х Универзитету у Београду
1х др Перици Шпехару
1х Одељењу за археологију
1х Стручном сараднику за радне односе
1х Одсеку за правне послове
1х Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

проф. др Данијел Синани

Изборном већу Филозофског факултета, Универзитет у Београду

у Београду, 12. јун 2023. године

Дана 24. маја 2023. године Филозофски факултет у Београду објавио је у Огласним новинама Националне службе за запошљавање “Послови” конкурс за избор једног ванредног професора за ужу научну област АРХЕОЛОГИЈА, са пуним радним временом на одређено време од пет година. На својој редовној седници Изборно веће Филозофског факултета од 11. маја 2023. године изабрало је нас, доле потписане, у комисију за припрему извештаја о кандидатима на овом конкурс. Након детаљног увида у поднету документацију, Већу подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс за место редовног професора за ужу научну област АРХЕОЛОГИЈА се пријавио један кандидат, др Перица Шпехар.

Перица Шпехар рођен је 1974. године у Минхену (Немачка). Средњу школу завршио је у Крагујевцу, а 2000. године дипломирао је на Одељењу за археологију Филозофског факултета у Београду. Године 2004. одбранио је магистарски рад на тему *Материјална култура рановизантијских утврђења у области Ђердапа*, под менторством доц. др М. Милинковића. Током 2011. године др Перица Шпехар одбранио је докторски рад под насловом *Археолошка истраживања предмета религијског карактера са подручја Охридске архиепископије од њеног оснивања до почетка 13. века*, на Филозофском факултету у Београду, Одељење за археологију, под менторством проф. др М. Милинковића.

Од 2002. до 2012. године др Перица Шпехар је био запослен на Археолошком институту у Београду у звањима: истраживач приправник, истраживач сарадник и научни сарадник. Године 2012. запослен је на Одељење за археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду, у звању доцента, где је 2018. године добио и звање ванредног професора. У исто звање је реизабран 2022. године.

Увид у биографију и библиографију др Перице Шпехара сведочи да он не само испуњава већ и надмашује минималне формалне услове за избор у звање редовног професора, прописане од стране Универзитета у Београду и Филозофског факултета. Од избора у звање ванредног професора колега Шпехар објавио је монографију, три рада у водећим међународним часописима, пет радова у водећим националним часописима, два рада са међународних скупова, као и два рада са националних научних скупова, један рад у тематском међународном зборнику, као и два рада у домаћим тематским зборницима.

Од избора у звање ванредног професора, истраживачки рад др Перице Шпехара одвијао се у неколико праваца и био је посвећен: 1. касноантичком периоду на простору централног Балкана; 2. трансформацији касноантичког друштва у средњовековно на поменутом простору; 3. проучавању раносредњовековног и средњовековног периода на простору Војводине; 4. обнови византијског лимеса на Дунаву током 11. века; 5. средњовековној христјанизацији на простору Балкана са посебним освртом на култове светих ратника; 6. технологији израде наушница и стаклених предмета током античког, касноантичког и средњовековног раздобља; и 7. управљањем културног наслеђа.

Овом приликом осврнућемо се само на радове који представљају неопходан минимум за реизбор у звање редовног професора. Тако првом истраживачком правцу, који обухвата касноантички период, припада рад **Опрема за осветљавање током рановизантијског периода на простору северног Илирика, *Зборник Народног музеја XXIV/1*, 317–346** из 2019. године. У њему се колега Шпехар бавио проучавањем начина на који је вршено осветљавање током рановизантијског периода на простору северног Илирика, како у профаним, тако и у сакралним објектима. Присуство поменуте врсте налаза у готово свим врстама насебина уједно сведочи и о степену романизације, као и о организованој набавци и транспорту маслиновог уља као основног горива, која је омогућавала допремање ове драгоцене течности и до најнеприступачнијих утврђених села.

Другом истраживачком правцу припада рад **Reocupation of the Late Antique Fortifications on the central Balkans during the Early Middle Ages, in: *Fortifications, Defence Systems, Structures, and Features in the past. Proceedings of the 4th International Scientific Conference on Mediaeval Archaeology of the Institute of Archaeology Zagreb, 7th – 9th June 2017***, eds. T. Tkalčec, T. Sekelj Ivančan, S. Krznar, J. Belaj, Zagreb 2019, 113–

124. Кроз призму поновног запоседања некадашњих касноантичких и рановизантијских утврђења на простору централног Балкана, аутор проучава на који начин долази до формирања раносредњовековног друштва на територији која представља поприште бројних сукоба у наведеном раздобљу. Кроз проучавање поново запоседнутих утврда аутор сагледава и разлоге због којих долази до реокупације старијих фортификација.

Наредна област истраживања покривена је са три рада посвећена раносредњовековном периоду на простору јужне Паноније – данашње Војводине. Тако се у раду **Фунерарна пракса у јужној Панонији у раном средњем веку, у: *Наука без граница III: 3. Историја света и уметности*, ур. З. Арсић, Б. Зарковић, Д. Тешић Радовановић, Косовска Митровица 2020, 73–93** колега Шпехар бави проучавањем раносредњовековне фунерарне праксе код различитих народа. Наиме, током неколико векова поменути простор насељавале су различите етничке групације, које су се изузетно конзервативно придржавале својих веровања, те споро и нерадо прихватале новине које је наметала христијанизација. Ипак, прихватање хришћанства представљало је, како аутор наводи, основни предуслов за укључивање у средњовековни европски хришћански свет. У другом раду, из 2021. године, под називом **Раносредњовековни налази из Горњег Брега код Сенте, *Гласник Српског археолошког друштва* 37, 363–388**, насталом у коауторству са **Р. Рамаданским**, по први пут су објављени налази са ширег простора Сенте, који се везују за позноаварски и раномађарски период. Осим што су ови до сада непознати налази постали доступни стручној и научној јавности, знатно су обogaћена и наша сазнања о овом делу Бачке у раносредњовековном периоду. Посебно се истиче рад под називом **Micro computed tomography and histological examination of a pathological lesion (healed fracture) in a horse tooth from the medieval site of Crkveno Brdo, Serbia, *International Journal of Osteoarchaeology* 33/2, 371–378**, настао у коауторству са колегама **N. Marković, B. Rothschild, J. Pendić, O. Stevanović и C. Staszyk 2023. године**. У њему је по први пут на средњовековном археозолошком материјалу у Србији дошло до проучавања лечене фактуре на коњском зубу. Добијени подаци послужили су за изношење претпоставке о разлогу и начину повређивања, док чињеница да је дошло до залечења повреде, пружа драгоцене податке о начину експлоатације животиња, што је у директној вези и са самом привредом средњовековног становништва на простору јужне Паноније.

Значајан део својих истраживања др Перица Шпехар усмерио је и на проучавање обнове византијског лимеса на Дунаву током 11. века. Као резултат археолошких ископавањима локалитета Егета, којима самостално руководи, настала су три рада која у значајној мери допуњају и мењају наша сазнања о начину одбране овог дела дунавског лимеса. У првом раду насталом 2018. године, **Егета (Брза Паланка) - резултати истраживања 2017. године, Гласник српског археолошког друштва 34, 53–71**, презентовани су резултати проспекције терена, преклапања постојећих ситуационих планова са савременим сателитским снимцима, анализа авиоснимака пре подизања ХЕ Ђердап II, као и резултате геомагнетних снимања. Добијени резултати су омогућили исправно позиционирање три фортификације које се налазе на овом простору, утврђивање њихових димензија, оријентације, као и сагледавање промена у ширини корита Дунава, односно правца пружања дунавских обала у прошлости. Рад **Резултати истраживања локалитета Егета (Брза Паланка) у 2018. и 2019. години, Гласник Српског археолошког друштва 36, 243–259**, настао у коауторству са Г. Јањићем представио је прелиминарне резултате истраживања тзв. Утврђења II на поменутом локалитету. Аутори указују да ова утврда није из касноантичког периода како се раније мислило, већ представља фортификацију изнова подигнуту у 11. веку, о чему сведоче и налази новца. Њен положај на Дунаву указује да је играла значајну улогу како у одбрани овог дела лимеса, тако и у поновном организовању експлоатације руда у њеном залеђу. У свом раду под називом **Обнова византијског лимеса на Дунаву у светлу нових археолошких истраживања локалитета Егета, који ће бити објављен у зборнику радова Ниш и Византија XXI у току 2023. године**, колега П. Шпехар наставља са истраживањем процеса поновног успостављања византијске власти на простору централног Балкана у средњем веку. Сагледавањем шире историјске и географске слике, аутор аргументовано указује да је обнова ромејске власти почетком 11. века, осим успостављања границе на десној обали Дунава, подразумевала и поновно коришћење ресурса античке рударске области *Aeliana Picensis*. О томе, између осталог сведочи и чињеница да су се на почетним тачкама путног правца који је водио кроз поменућу рударску област, налазили новоподигнуто утврђење у Егети, као и обновљено касноантичко утврђење у Талијати.

Пету област научног интересовања др Перице Шпехар, представља процес средњовековне христијанизацији на простору Балкана са посебним освртом на култове светих ратника, за које се вежу три рада. Најпре ваља издвојити монографију под називом ***Лична побожност на простору централног Балкана у средњем веку. Археолошка сведочанства, која је објављена 2022. године***, а која је настала као резултат вишегодишњег рада. У њој је на разложен и компетентан начин анализиран сложени и дуготрајни процес евангелизације централнобалканског становништва, кроз призму историјских прилика, писаних извор и археолошке грађе. На основу методолошки заснованих резултата истраживања уочено је да се процес христијанизације новопридошћених житеља у периоду 7. до почетка 11. века одвија полако и постепено, као и да је тек успостављањем Охридске архиепископије овај процес дефинитивно окончан о чему првенствено сведочи широко распрострањена употреба предмета личне побожности. Овој области проучавања припада и чланак из 2020. године, настао у коауторству са колегиницом **О. Шпехар**, под називом ***St. George, the warrior saint. Architectural, artistic and archaeological traces of cult in medieval Serbia***, који је објављен објављен у зборнику са научног скупа под називом ***Ruler, State and church on the Balkans in the middle ages. In honour of the 60th anniversary of professor dr. Plamen Plamenov, ed. N. Hrisimov, Veliko Trnovo, 235–251***. У њему се аутори, применом мултидисциплинарног приступа баве проучавањем настанка и развоја култа св. Ђорђа у средњовековној Србији. Њихова истраживања указала су значај који је овај култ имао међу припадницима владарских породица и на који начин је коришћен за формирање владарске идеологије, али и на значај св. Ђорђа за обично становништво. Уједно су показали и да се иконографска представа самог светитеља на предметима личне побожности разликује у зависности од тога који су их слојеви средњовековног друштва поштовали. Последњи рад из ове области истраживања настао је **2022. године** у коауторству са колегиницом **В. Зорић**. Објављен је под називом ***Arheološki tragovi nehrišćanskih obreda u srpskom delu Podunavlja tokom srednjeg veka, у оквиру часописа Etnoantropološki problemi 17/3, 985–1009***. У поменутом чланку аутори се баве проучавањем феномена грађевинске жртве, који подразумева жртвовање кокошке која се ставља у наопако окренуту посуду, заједно са гвозденим ножем или клиновима, испод поднице или темеља неке грађевине. Будући да се откривени

примери обреда датују у 12. век, односно у време интензивних византијско-угарских сукоба, њихова појава на простору где постоји јака црквена организација сведочи о тежини тренутка у коме су житељи овог дела Подунавља били приморани да се врате некадашњим паганским обичајима.

Шеста област научног деловања П. Шпехар тиче се примене природних наука у археологији зарад покушаја проучавања технологије израде различитих врста предмета од касноантичког до средњовековног раздобља. Тако је у раду **Late Medieval Ornaments from Ras-Trgovište (Serbia) in the Light of Physico-Chemical Analyses**, in: *Byzantine et Slavica. Studies in honour of professor Maciej Salamon*, eds. S. Turlej , M. Stachura, B.J. Koloczek, A. Izdebski, Krakow, 451–462, насталом у коауторству са колегама **M. Woloszyn** и **A. Garbacz-Klempka** 2019. године, извршен пионирски подухват, када је у питању територија Србије, по питању анализе хемијског састава тзв. лунуластих наушница. На тај начин ударени су темељи даљем истраживању овог проблема, који осим података о самој технологији израде наушница, пружа и драгоцене податке о средњовековној привреди, који се првенствено тичу утврђивања постојања радионичарских центара и њихове убијације, али и рударских активности, као и потенцијалних трговачких веза којима су набављане потребне сировине. Наредни рад из ове области настао је 2022. године у коауторству са колегама **R. Balvanović, Ž. Šmit, M. M. Stojanović, D. Spasić-Đurić, O. Milović**. 2022. У раду под називом **Late Roman glass from Viminacium and Egeta (Serbia): glass-trading patterns on Iron Gates Danubian Limes**, објављеном у часопису *Archaeological and Anthropological Sciences* 14:79, 1–24 презентовани су резултати хемијске анализе различитих стаклених предмета са ширег простора Ђердапа. Добијени резултати су указали да је стакло прављено готово подједнако од сировина које потичу са Леванта и Египта, као и да је током касноримског раздобља постојао велики варијетет боја и облика. Добијени подаци указују да је током поменутог раздобља постојала интензивна трговина између различитих делова Римског царства, као и да су током поменутог раздобља функционисале радионице способне да произведу квалитетне стаклене посуде, што говори о развијеној касноримској економији на простору Ђердапа.

Последња област интересовања колеге Шпехар усмерена је на проучавање процеса заштите и презентације културног наслеђа. У коауторству са колегиницама **Н. Дебљовић** и **О. Шпехар**, настао је рад под називом **Stari (Old) Ras and Sopoćani: Challenges and Opportunities in Managing UNESCO Cultural Heritage**, објављен у часопису *Analecta Archaeologica Ressorviensia* **13**, 135–153, током **2018. године**. У њему су аутори користећи интердисциплинарни методолошки приступ анализирали на који начин је културно наслеђе од изузетног значаја најпре стављено на УНЕСКО-ву листу, а потом и на који начин је вршена његова даља заштита и презентација. Посебан акценат је стављен на изазове у управљању оваквом врстом културног наслеђа, а који су првенствено последица негативних политичких одлука.

Од избора у звање ванредног професора, део истраживања др Перице Шпехара одвијао се у оквиру пројекта *Процеси урбанизације и развоја средњовековног друштва*, бр. **177021**, опри Министарству просвете, науке и технолошког развоја (од 2011. до 2019. године), односно у оквиру пројекта *Човек и друштво у време кризе на Филозофском факултету у Београду* (од 2020-). У периоду од 2020. до 2022. године био је ангажован као члан организационог и научног одбора међународног скупа **8th Balkan Symposium on Archaeometry**, који је одржан у Београду од 3. до 6. октобра 2022. године. Од 2022. године члан је организационог и научног одбора међународног конгреса **18th International Congress of Christian Archaeology**, који ће бити одржан у Београду 2024. године.

Упоредо са запаженим истраживачким радом, др Перица Шпехар се истакао и као посвећен и веома компетентан наставник на Одељењу за археологију са одличним пријемом међу студентима. Он тренутно изводи наставу на већем броју обавезних и изборних курсева на свим нивоима студија. Његов наставни рад је високо оцењен студентским евалуацијама (4,65-5,00) што посебно потврђује велику посвећеност и залагање у овом домену. На то упућује и чињеница да је до сада био ментор приликом израде две докторске дисертације и пет завршних мастер рада, члан три комисије за одбрану докторске тезе, као и члан 13 комисија за одбрану завршног мастер рада. Тренутно као ментор ради са једним студентом докторских студија и шест студената мастер студија.

Као прилог његове преданости раду са студентима сведочи и успешно организовање неколико студентских факултативних екскурзија пре избијања пандемије: 2017. године - једнодневна студентска екскурзија на локалитет Царичин град (Јустинијана Прима); 2018. године – дводневна студентска екскурзија (Пожаревац – Виминацијум – Лепенски Вир – Дијана – Костол – Понтес – Гамзиград); и 2019. године – организовање дводневне студентске екскурзије (Црква Св. Петра и Павла – Ђурђеви Ступови – Сопоћани – Рас Пазариште – Нови Пазар – Студеница – Маглич – Жича). Осим тога, колега Шпехар редовно ангажује студенте основних и мастер студија на археолошким ископавањима којима руководи. Такође, он је током 2019. године учествовао са Универзитетом Rzeszow у Пољској на Erasmus + програму.

Као представник Одељења за археологију колега Шпехар је од 2016. године активно укључен и у рад Комисије за научноистраживачки рад, када је именован и за члана уређивачког одбора часописа *Зборник радова Народнoг музеја – археологија*. Такође је и главни уредник студентског часописа *Артефакти* који излази на Филозофском факултету у Београду. Осим тога је и члан *Радне групе у области заштите непокретних културних добара и добара од посебног значаја за културу и историју српског народа, која се налазе ван територије републике Србије*, при Министарству културе и информисања Републике Србије. Такође, неопходно је истаћи и да се од 2021. године налази на челу Археолошке збирке, која постоји готово читав један век, као њен управник.

У закључку, наше је мишљење је да је др Перица Шпехар веома компетентан и међународно признат истраживач на пољу средњовековне археологије који се истиче не само богатим научним опусом и изузетном истраживачком зрелошћу, већ и професионалним, оригиналним и инспиративним приступом у настави, чиме се сврстао у ред препознатљивих и значајних наставника Филозофског факултета, цењен како међу колегама тако и студентима. На основу свих података познатих комисији, закључили смо да кандидат испуњава све захтеве за избор у звање редовног професора предвиђене Законом о високом образовању, Критеријумима за избор у звања Универзитета у Београду, као и Статутом Филозофског факултета.

Предлог:

На основу укупне процене свих аспеката рада кандидата и испуњења услова, Комисија предлаже да се др Перица Шпехар изабере у звање редовног професора за ужу научну област АРХЕОЛОГИЈА.

проф. др Мирослав Вујовић
Филозофски факултет, Београд

проф. др Сташа Бабић
Филозофски факултет, Београд

др Јурај Белај, научни саветник
Институт за археологију, Загреб, Хрватска

Г) ГРУПАЦИЈА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

І - О КОНКУРСУ

Назив факултета: Филозофски факултет
 Ужа научна, односно уметничка област: археологија
 Број кандидата који се бирају: 1
 Број пријављених кандидата: 1
 Имена пријављених кандидата:
 1. Перица Шпехар
 2. _____

ІІ - О КАНДИДАТИМА

1) - Основни биографски подаци

- Име, средње име и презиме: Перица, Никола, Шпехар
 - Датум и место рођења: 16.07.1974., Минхен, Немачка
 - Установа где је запослен: Филозофски факултет
 - Звање/радно место: ванредни професор
 - Научна, односно уметничка област: археологија

2) - Стручна биографија, дипломе и звања

Основне студије:
 - Назив установе: Универзитет у Београду, Филозофски факултет – Одељење за археологију
 - Место и година завршетка: Београд, 2000.
Мастер:
 - Назив установе:
 - Место и година завршетка:
 - Ужа научна, односно уметничка област:
Магистеријум:
 - Назив установе: Универзитет у Београду, Филозофски факултет – Одељење за археологију
 - Место и година завршетка: Београд, 2004.
 - Ужа научна, односно уметничка област: археологија
Докторат:
 - Назив установе: Универзитет у Београду, Филозофски факултет – Одељење за археологију
 - Место и година одбране: Београд, 2011.
 - Наслов дисертације: *Археолошка истраживања предмета религијског карактера са подручја Охридске архиепископије од њеног оснивања до почетка 13. века*
 - Ужа научна, односно уметничка област: археологија
Досадашњи избори у наставна и научна звања:
 - 2012 научни сарадник
 - 2012 доцент
 - 2018 ванредни професор
 - 2022 ванредни професор

3) Испуњени услови за избор у звање редовног професора

ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ:

	<i>(заокружити испуњен услов за звање у које се бира)</i>	оцена / број година радног искуства
1	Приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе	
2	<u>Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода</u>	Ппросечна оцена за последњих 5 година – 4,65 до 5,00
3	<u>Искуство у педагошком раду са студентима</u>	ради 11 година као наставник на Филозофском факултету

	<i>(заокружити испуњен услов за звање у које се бира)</i>	Број менторства / учешћа у комисији и др.
4	<u>Резултати у развоју научнонаставног подмлатка</u>	Ментор и члан комисија за израду више завршних мастер радова и докторских дисертација, организовање стручних екскурзија, покретање часописа за студенте, ангажовање студената основних и мастер студија на теренским истраживањима којима руководи.
5	<u>Учешће у комисији за одбрану три завршна рада на академским специјалистичким, односно мастер студијама</u>	Ментор приликом израде пет завршних мастер радова и члан 13 комисија за одбрану завршног мастер рада
6	<u>Менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације</u>	

	<i>(заокружити испуњен услов за звање у које се бира)</i>	Број радова, сапштења, цитата и др	Навести часописе, скупове, књиге и друго
7	Објављен један рад из категорије М20 или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира.		
8	Саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (М31, М33, М61, М63)		
9	Објављена два рада из категорије М20 или пет радова из категорије М51 у периоду од последњег избора у звање из научне области за коју се бира.		

10	Оригинално стручно остварење или руковођење или учешће у пројекту		
11	Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање		
12	Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије М31 или М33		
13	Један рад са научног скупа националног значаја објављен у целини категорије М61 или М63.		
14	Објављена један рад из категорије М20 или четири рада из категорије М51 у периоду од последњег избора из научне области за коју се бира. <i>(за поновни избор ванр. проф)</i>		
15	Један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије М31 или М33. <i>(за поновни избор ванр. проф)</i>		
16	Један рад са научног скупа националног значаја објављен у целини категорије М61 или М63. <i>(за поновни избор ванр. проф)</i>		
17	Објављен један рад из категорије М21, М22 или М23 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира	3	R. Balvanović, Ž. Šmit, M. M. Stojanović, D. Spasić-Đurić, P. Špehar, O. Milović. 2022. Late Roman glass from Viminacium and Egeta (Serbia): glass-trading patterns on Iron Gates Danubian Limes, <i>Archaeological and Anthropological Sciences</i> 14:79, 1–24. ISSN 18669565 (M21) N. Marković, B. Rothschild, P. Špehar, J. Pendić, O. Stevanović, C. Staszuk. 2023. Micro computed tomography and histological examination of a pathological lesion (healed fracture) in a horse tooth from the medieval site of Crkveno Brdo, Serbia, <i>International Journal of Osteoarchaeology</i> 33/2, 371–378. ISSN 1047-482X (M22) M. Woloszyn, P. Špehar, A. Garbacz-Klempka. 2019. Late Medieval Ornaments from Ras-Trgovište (Serbia) in the Light of Physico-Chemical Analyses, in: <i>Byzantine et Slavica. Studies in honour of</i>

			professor Maciej Salamon, eds. S. Turlej, M. Stachura, B.J. Koloczec, A. Izdebski, Krakow, 451–462. ISBN 978-8366304-14-7 (M14)
18	Објављен један рад из категорије M24 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M21, M22 или M23 може, један за један, да замени услов из категорије M24 или M51	<u>1</u>	P. Špehar , B. Zorić. 2022. Arheološki tragovi nehrisćanskih obreda u srpskom delu Podunavlja tokom srednjeg veka, <i>Etnoantropološki problemi</i> 17/3, 985–1009. ISSN 0352-5678 (M23)
19	Објављених пет радова из категорије M51 у периоду од последњег избора из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M24 може, један за један, да замени услов из категорије M51	<u>5</u>	П. Шпехар. 2018. Егета (Брза Паланка) - резултати истраживања 2017. године, <i>Гласник српског археолошког друштва</i> 34, 53–71. ISSN 0352-5678 (M51) P. Špehar , N. Debljović Ristić, O. Špehar. 2018. Stari (Old) Ras and Sopoćani: Challenges and Opportunities in Managing UNESCO Cultural Heritage, <i>Analecta Archaeologica Ressorviensia</i> 13, 135–153. ISSN 2084-4409 (M51) П. Шпехар. 2019. Опрема за осветљавање током рановизантијског периода на простору северног Илирика, <i>Зборник Народног музеја XXIV/1</i> , 317–346. ISSN 978-86-84147-31-0 (M51) П. Шпехар , Г. Јањић. 2020. Резултати истраживања локалитета Егета (Брза Паланка) у 2018. и 2019. години, <i>Гласник Српског археолошког друштва</i> 36, 243–259. ISSN 0352-5678 (M51) П. Шпехар , Р. Рамадански. 2021. Раносредњовековни налази из Горњег Брега код Сенте, <i>Гласник Српског археолошког друштва</i> 37, 363–388. ISSN 0352-5678 (M51)
20	Цитираност од 10 хетеро цитата.	<u>10</u>	- S. Stamenković. 2013. <i>Rimsko nasleđe u Leskovačkoj kotlini</i> , Beograd. - М. Милинковић. 2015. <i>Рановизантијска насеља у Србији и њеном окружењу</i> , Београд. - F. Curta. 2016. Shedding Light on a Murky Matter: Remarks on 6th to Early 7th Century Clay Lamps in the Balkans, <i>Archaeologia Bulgarica</i> XX/3, 51–116. - F. Curta. 2017. Coins, Forts and Commercial Exchanges in the Sixth-

			and Early Seventh-Century Balkans, <i>Oxford Journal of archaeology</i> 36/4, 439–454. - V. Ivanišević, I. Bugarski. 2018. Transformation of burial space in the cities of Northern Illyricum during the Late Antiquity, <i>Antaeus</i> 35–36, 91–117. - I. Bugarski, V. Ivanišević. 2019. The Gepids in Serbian archaeology: Evidence and interpretations, in: <i>Kollaps – Neuordnung – Kontinuität – Gepiden nach dem Untergang des Hunnenreiches</i>, Hrsg. T. Vida, D. Quast, Z. Rácz, I. Koncz, Budapest, 275–306. - П. М. Коматина. 2019. Рани јужнословенски етноними и питање порекла јужнословенских племена, у: <i>Наслеђе и стварање. Свети Тирило, Свети Сава, 869–1219–2019</i>, ур. Ј. Радић, В. Савић, Београд, 3–28. - М. Milosavljević. 2021. Always Angular and never Straight, in: <i>Medieval animals on the move. Between body and mind</i>, ed. L. Bartosiewicz, A. M. Choyke, 95–119. - М. Milosavljević. 2022. From Ethnic Determinism to Epistemic Optimism: A Critical History of the Recent Past of Serbian Archaeology, <i>Etnoantropološki problemi</i> 17/3, 1035–1060. - N. Hrissimov. 2022. Some Questions about the Slavic Tribes that participated in the Anti-Bulgarian Uprisings along the Mid-Danube in the First Decades of the 9th Century, <i>Studia Ceranea. Journal of Waldemar Ceran Research Centre for the History and Culture of the Mediterranean Area and South-East Europe</i>, 465–490.
21	Два рада са међународног научног скупа објављена у целини категорије М31 или М33	<u>2</u>	P. Špehar. 2019. Reoccupation of the Late Antique Fortifications on the central Balkans during the Early Middle Ages, in: <i>Fortifications, Defence Systems, Structures, and Features in the past. Proceedings of the 4th International Scientific Conference on Mediaeval Archaeology of the Institute of Archaeology Zagreb, 7th – 9th June 2017</i>, eds. T. Tkalčec, T. Sekelj Ivančan, S. Krznar, J. Belaj,

			Zagreb 2019, 113–124. ISBN 978-8366304-14-7 (M31) O. Špehar, P. Špehar. 2020. St. George, the warrior saints. Architectural, artistic and archaeological traces of cult in medieval Serbia, in: <i>Ruler, State and church on the Balkans in the middle ages. In honour of the 60th anniversary of professor dr. Plamen Plamenov</i>, ed. N. Hrisimov, Veliko Trnovo, 235–251. ISBN 78-619-00-1104-0, 978-619-00-1105-7 (M31)
22	Два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини категорије M61 или M63	<u>2</u>	П. Шпехар. 2020. Фунерарна пракса у јужној Панонији у раном средњем веку, у: <i>Наука без граница III: 3. Историја света и уметности</i>, ур. З. Арсић, Б. Зарковић, Д. Тешић Радовановић, Косовска Митровица, 73–93. ISBN 978-8366304-14-7 (M61) П. Шпехар. 2023. Обнова византијског лимеса на Дунаву у светлу нових археолошких истраживања локалитета Егета, у: <i>Ниш и Византија XXI</i>, ур. М. Ракоција, Ниш, 131–144 (у штампи) (M61)
23	Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање	<u>1</u>	П. Шпехар. 2022. <i>Лична побожност на простору централног Балкана у средњем веку. Археолошка сведочанства</i>, Београд. ISBN 978-86-6427-250-6 (M12)
24	Број радова као услов за менторство у вођењу докт. дисерт. – (стандард 9 Правилника о стандардима...)	<u>20</u>	Р. Špehar. 2016. <i>Materijalna kultura iz ranovizantijskih utvrđenja u Đerdapu</i>, Београд. (M12) П. Шпехар, Н. Стругар Бевц. 2016. <i>Батајница-Велика хумка. Раномађарска некропола</i>, Београд. (M12) П. Шпехар. 2017. <i>Централни Балкан од 7. до 11. века. Археолошка сведочанства</i>, Београд. (M12) П. Шпехар. 2022. <i>Лична побожност на простору централног Балкана у средњем веку. Археолошка сведочанства</i>, Београд. (M12) Р. Špehar, О. Zorova. 2012. Christianity on the territory of the Archbishopric of Ohrid, 11th to the 13th century: archaeological evidence from burial sites, in: <i>Rome, Constantinople and Newly-Converted</i>

		<i>Europe. Archaeological and Historical Evidence I</i>, eds. Maciej Salamon, Marcin Wołoszyn, Alexander Musin, Perica Špehar, Leipzig-Warszawa-Rzeszów, 429–446. (M13) P. Špehar. 2016. Objects for Private Worship and Relics of the Christian East, in: <i>Byzantine Heritage and Serbian art I. Process of Byzantinisation and Serbian archaeology</i>, ed. V. Bikić, Belgrade, 133–139. (M13) P. Špehar. 2012. The Danubian limes between Lederata and Aquae during the Migration period, in: <i>The Pontic-Danubian Realm in the Period of the Great Migration</i>, eds. V. Ivanišević, M. Kazanski, Paris–Beograd, 35–56. (M14) P. Špehar. 2012. Srpsko Podunavlje u ranom srednjem vijeku, u: <i>Dani Stjepana Gunjače 2</i>, ur. T. Šeparović, Split, 335–258. (M14) P. Špehar. 2015. Remarks to Christianisation and realms in the central Balkans in the light of archaeological finds (7th–11th c.), in: <i>“Caestelum, civitas, urbs“. Zentren und Eliten in frühmittelalterlichen Ostmitteleuropa</i>, Hrsg. O. Heinrich-Tamáska, H. Herold, P. Straub und T. Vida, Budapest-Leipzig-Keszthely, 71–93. (M14) P. Špehar. 2015. (Dis)continuity of the life in Late Antique Fortresses in Early Middle Ages: from Belgrade to the confluence of Timok River, in: <i>Arheologia Mileniului I p. chr. IV. Nomazi și autohtoni în mileniul I p. Chr.</i>, Ed. N. Ciupercă, București, 329–350. (M14) P. Špehar, M. Tomić Đurić. 2015. Architectural, artistic and archaeological traces of the cult of St. Nicholas in medieval Serbia, in: <i>En Orient et Occident le cult de saint Nicholas en Europe (X^e-XXIe siècle)</i>, eds. V. Gazeau, C. Guyon. C. Vincent, Paris, 229–255. (M14)
--	--	--

		M. Woloszyn, P. Špehar, A. Garbacz-Klempka. 2019. Late Medieval Ornaments from Ras-Trgovište (Serbia) in the Light of Physico-Chemical Analyses, in: <i>Byzantine et Slavica. Studies in honour of professor Maciej Salamon</i>, eds. S. Turlej, M. Stachura, B.J. Koloczek, A. Izdebski, Krakow, 451–462. (M14) R. Balvanović, Ž. Šmit, M. M. Stojanović, D. Spasić-Đurić, P. Špehar, O. Milović. 2022. Late Roman glass from Viminacium and Egeta (Serbia): glass-trading patterns on Iron Gates Danubian Limes, <i>Archaeological and Anthropological Sciences</i> 14:79, 1–24. (M21) P. Špehar. 2012. A Hoard of bronze Items from Viminacium, <i>Archäologisches Korrespondenzblatt</i> 40/3, 425–439. (M22) D. Radičević, P. Špehar. 2015. Some remarks on Hungarian Conquest Period Finds in Vojvodina, <i>Acta Archaeologica Carphatica</i> L, 137–162. (M22) Д. Радичевић, П. Шпехар. 2015. Порфирогенитови међаши на Истру и старомађарски археолошки налази у Војводини, <i>Зборник радова Византолошког института</i> LII, 43–55. (M22) N. Marković, B. Rothschild, P. Špehar, J. Pendić, O. Stevanović, C. Staszyk. 2023. Micro computed tomography and histological examination of a pathological lesion (healed fracture) in a horse tooth from the medieval site of Crkveno Brdo, Serbia, <i>International Journal of Osteoarchaeology</i> 33/2, 371–378. (M22) P. Špehar, B. Zorić. 2022. Arheološki tragovi nehrišćanskih obreda u srpskom delu Podunavlja tokom srednjeg veka, <i>Etnoantropološki problemi</i> 17/3, 985–1009. (M23) П. Шпехар, Н. Миладиновић-Радмиловић, С. Стаменковић. 2013. Касноантичка некропола на локалитету Давидовац-Црквиште, <i>Старинар</i> LXIII, 269–286. (M24)
--	--	---

			P. Špehar. 2019. Reoccupation of the Late Antique Fortifications on the central Balkans during the Early Middle Ages, in: <i>Fortifications, Defence Systems, Structures, and Features in the past. Proceedings of the 4th International Scientific Conference on Mediaeval Archaeology of the Institute of Archaeology Zagreb, 7th – 9th June 2017</i>, eds. T. Tkalčec, T. Sekelj Ivančan, S. Krznar, J. Belaj, Zagreb 2019, 113–124. (M31) O. Špehar, P. Špehar. 2020. St. George, the warrior saints. Architectural, artistic and archaeological traces of cult in medieval Serbia, in: <i>Ruler, State and church on the Balkans in the middle ages. In honour of the 60th anniversary of professor dr. Plamen Plamenov</i>, ed. N. Hrisimov, Veliko Trnovo, 235–251. (M31)
--	--	--	--

ИЗБОРНИ УСЛОВИ:

(изабрати 2 од 3 услова)	Заокружити ближе одреднице (најмање по једна из 2 изабрана услова)
1. Стручно-професионални допринос	1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству. (главни уредник студентског часописа <i>Артефакти</i> од 2016. године; члан уређивачког одбора часописа <i>Зборник радова Народног музеја- археологија</i> од 2016. године) 2. Председник или члан организационог или научног одбора на научним скуповима националног или међународног нивоа (2020-2022. године – члан организационог и научног одбора међународног скупа <i>8th Balkan Symposium on Archaeometry</i>, одржаног у Београду од 3. до 6. октобра 2022. године; од 2020. година – члан организационог и научног одбора међународног скупа <i>18th International Congress of Christian Archaeology</i>, који ће бити одржан у Београду 2024. Године;) 3. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама. (ментор приликом израде две докторске дисертације и пет завршних мастер радова; члан Три комисије за одбрану докторске дисертације и 13 комисија за одбрану завршног мастер рада) 4. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима. (сарадник на пројекту <i>Процеси урбанизације и развоја средњовековног друштва</i>, бр. 177021 при Министарству просвете, науке и технолошког развоја (од 2011 до 2019. године); сарадник на пројекту <i>Човек и друштво у време кризе</i> на Филозофском

	факултету у Београду (од 2020. године -))
2. Допринос академској и широј заједници	1. Чланство у страним или домаћим академијама наука, чланство у стручним или научним асоцијацијама у које се члан бира. <u>2. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству.</u> (Члан Комисије за научноистраживачки рад Филозофског факултета у Београду) <u>3. Члан националног савета, стручног, законодавног или другог органа и комисије министарстава.</u> (Члан Радне групе у области заштите непокретних културних добара и добара од посебног значаја за културу и историју српског народа, која се налазе ван територије републике Србије) 4. Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке. 5. Домаће или међународне награде и признања у развоју образовања или науке.
<u>3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству</u>	1. Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама 2. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача. <u>3. Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа.</u> (Члан Српског археолошког друштва) <u>4. Учешће у програмима размене наставника и студената.</u> (Erasmus + програм са Универзитетом Rzeszow у Пољској током 2019. године) 5. Учешће у изради и спровођењу заједничких студијских програма 6. Предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству.

**Напомена: На крају табеле кратко описати заокружену одредницу*

III - ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Др Перица Шпехар је веома компетентан и међународно признат истраживач на пољу средњовековне археологије који се истиче богатим научним опусом и истраживачком зрелошћу, али и као посвећен, препознатљив и узоран наставник Филозофског факултета, цењен међу колегама и студентима. На основу свих података познатих комисији, закључили смо да кандидат испуњава све захтеве за избор у звање редовног професора предвиђене Законом о високом образовању, Критеријумима за избор у звање Универзитета у Београду, као и Статутом Филозофског факултета. На основу укупне процене свих аспеката рада кандидата и испуњења услова, Комисија предлаже да се др Перица Шпехар изабере у звање редовног професора за ужу научну област АРХЕОЛОГИЈА.

Место и датум: Београд, 12.06.2023.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

проф. др Мирослав Вујовић
Филозофски факултет, Београд

проф. др Сташа Бабић
Филозофски факултет, Београд

др Јурај Белај, научни саветник
Институт за археологију, Загреб, Хрватска

Изјава о изворности

Име и презиме кандидата : др Перица Шпехар

Сагласно члану 26. став 3. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду,

ИЗЈАВЉУЈЕМ

- да је сваки мој рад и достигнуће, изворни резултат мог интелектуалног рада и да тај рад не садржи никакве изворе, осим оних који су наведени у раду,
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио/ла интелектуалну својину других лица.

Потпис аутора

У Београду, 31.05.2023.
